

ÎNCHEIERE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Rudacova împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a ț ă :

La 02 ianuarie 2019 Natalia Rudacova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că soțul său Iurii Rudacov, născut la xxx, pensionar din organele SIS, dosarul de pensie xxxxx, a decedat la xxxxx.

În momentul decesului soțului dânsa era pensionară de vârstă și primea pensie conform legii cu privire la pensii sociale în mărime de 867,61 lei.

După decesul soțului, a adresat cerere Casei Naționale de Asigurări Sociale privind renunțarea la pensia acordată anterior și transferul la pensia pentru pierderea întreținătorului, stabilită prin Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, inițial cererea fiindu-i acceptată. Astfel, din luna iunie 2018 primea pensia pentru pierderea întreținătorului în mărime de 1773,15 de lei.

La 23 noiembrie 2018, ca urmare a studierii legislației în vigoare, a adresat cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei luate anterior privind stabilirea pensiei în cazul pierderii întreținătorului în mărime de 1773,15 de lei, cu emiterea deciziei privind stabilirea pensiei în cazul pierderii întreținătorului în mărime de 2 854,30 lei.

La 14 decembrie 2018 a primit refuz la cererea prealabilă din partea Casei Naționale de Asigurări Sociale din motivul lipsei temeiurilor pentru recalcularea pensiei.

A solicitat reclamanta anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei în cazul pierderii întreținătorului în mărime de 1773,15 de lei și obligarea emiterii deciziei privind stabilirea pensiei în mărime de 2854,30 de lei, de la data adresării cererii la Casa Națională de Asigurări Sociale – 01 iunie 2018.

Prin hotărârea din 30 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, depusă de Rudacova Natalia și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite Nataliei Rudacova pensia pentru pierderea întreținătorului, reieșind din cuantumul pensiei aflate în plată 9514,34 de lei, începând cu data obținerii dreptului la pensia pentru pierderea întreținătorului.

Prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 30 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că Rudacov Iuri a obținut dreptul la pensie pentru vechime în muncă a militarului și cuantumul lunar la momentul decesului constituia 9514,34 de lei. Suma în cauză este alta decât cea stabilită inițial, la momentul obținerii dreptului la pensie, ori această sumă este rezultatul indexărilor operate în sensul Legii nr.1544-XII din 23.06.1993. Astfel suma de 9514,34 de lei reprezenta un câștig a lui Iuri Rudacov în condițiile sistemului public de pensii, iar Natalia Rudacova întemeiat pretinde la dreptul legal de a beneficia de pensia pentru pierderea întreținătorului calculată din câștigul soțului până la momentul decesului și anume din suma de 9514,34 de lei, calculată în raport de 30% din suma supusă indexărilor.

Colegiul a atestat ca neîntemeiate argumentele pârâtului privind temeinicia decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale de a calcula în beneficiul reclamantei cuantumul pensiei în cazul pierderii întreținătorului doar din câștigul (solda) inițial, din care s-a calculat pensia pentru întreținător, or această soluție nu este justificată și distorsionează garanțiile instituite de legislator.

La 17 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat (f.d. 94), iar la 03 ianuarie 2020 a fost depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei și pronunțarea unei decizii noi (f.d. 95-98).

În motivarea recursului a indicat că decizia contestată este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Recurenta apreciază soluția instanțelor ierarhic inferioare ca fiind eronată, or reieșind din art. 30 alin. (1), art. 31 alin. (1), (2), art. 37 alin. (1) lit.b), art. 44 alin. (2), art. 46, art.48 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23.06.1993, Natalia Rudacova are dreptul la pensie în cazul pierderii întreținătorului, Casa Națională de Asigurări Sociale, acceptând cererea acesteia și stabilindu-i pensie în cuantumul stabilit de legislație și anume în mărime de 30 % din câștigul întreținătorului, care se calculează din același câștig (soldă) din care s-a calculat pensia pentru întreținător. La caz câștigul întreținătorului Iuri Rudacov a constituit 5910,50 de lei (spor pentru gradul militar 450 de lei; salariul de funcție 1453 de lei și sporul pentru vechime în muncă 40 % – calcul efectuat conform art. 44 alin. (2) din

Legea nr.1544-XII din 23.06.1993). Prin urmare 30 % din câștigul întreținătorului de 5910,50 de lei constituie 1773,15 de lei, pensie stabilită Nataliei Rudacova.

A menționat că intimata dorește stabilirea pensiei pentru pierderea întreținătorului din pensia aflată în plată 9514,34 de lei a decedatului, însă Legea nr.1544 din 23.06.1993 nu admite o astfel de stabilire a pensiei de urmaș în forma invocată de intimată.

Remarcă recurenta că pretenția intimatei nu are temei legal de admitere or, din prevederile legii de pensionare nu se deduce în niciun fel că soțului supraviețuitor i se stabilește pensie de urmaș din cuantumul pensiei în plată.

Prin referința depusă la data de 17 februarie 2020 Natalia Rudacova a solicitat să fie respins ca nejustificat recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea în vigoare a hotărârilor emise pe caz. Recursul nu respectă temeiurile prevăzute de art. 432 și nu corespunde cerințelor de admisibilitate pentru examinarea cererii precum prevede art. 433 Cod de procedură civilă.

A menționat că în cererea de recurs recurentul nu a indicat că instanța nu a aplicat o lege aplicabilă sau a aplicat o lege care nu este aplicabilă cazului.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de admisibilitate consideră că, la demararea căii de atac a fost respectat termenul prevăzut de articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, deoarece decizia Curții de Apel Chișinău datează cu 11 decembrie 2019, recursul

fiind depus la 17 decembrie 2019 (f.d. 94), iar motivarea la 03 ianuarie 2019 (f.d. 95-98).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat

pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh